

Ս. Պաարիարը ՀՕՐ, Տ. Հմայեակ Ա. եպ.
Դիմաքան ընկերակցութեամբ Ար.
էֆ. Ֆեռնանի, երէկ, Սերպիոյ դե-

4
ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ
ՄԵԹ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՍՎՋՐՈՒՆԲԵՐ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ ՄԱԿԱՌՈՒՅԹ ՆԵՐ
ՓԷ. ԳԱՌՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԿԱՐՏՈՒՄԸ

Ֆիզիոլոգիայի կամ ժ.Ը. դարու առաջին տասնամյակները այնպես կը կարծէին թէ վաճառականութիւնը աւելորդ, անպէտ ըստ մէն է. ժ.Ը. դարու մէջ Ֆուրիէն և իր հետեւորդ այս թիւր զարգացումներն վրայ աւելցուցին նաեւ թէ վաճառականութիւնը փառասիրտ զարգացում մըն է, և վաճառականները ի միտ երկրագործին, ճարտարագործին ու պարտաւորն ապրող մակերաւորին են: Տնտեսագիտութեան այդ իմաստակներ կ'ընէին թէ երկրագործը կը հերկէ, կը վարէ, կը մըշակէ ու ստանալով աշխատութիւններով կ'արտադրէ բերք մը և աւա կուգայ վաճառականը ու աշխատանքը մեծութիւններով յառաջ եկած բերքը երկրագործին ձեռքէն տան, թերեւս միտաւոր ալ կը գէշ ու կ'երթայ չափով կը ծախէ:

Այս գործին մէջ յոգնութիւնը երկրագործին, իսկ վաճառքի վաճառականին բաժինը կը մնայ: Կընէին ու կը հետեւեցնէին թէ երկրագործը արտադրող մըն է եւ վաճառականը՝ մակերաւոր: Նմանապէս ճարտարագործը արհեստ կը սորվի, գործատուն մը կը բանայ, գործատունը կ'աշխատանքէ: Ինչպէս որ միտք յոգնեցնելով ձեռագործ մը կը պատարաստէ, վաճառականը կուգայ փոքր շահու մը փոխարէն կ'առնէ ճարտարագործին ձեռքէն, մինչ ինչը առանց իր կողմէն աշխատութիւն մը վրան աւելցնելու, կը տանի անոր մեծ շահերով կը ծախէ, որով ճարտարագործը արտադրող մըն է, իսկ վաճառականը աւոր ձեռքի գործէն արտադր մակաւ բոյժ մը:

Ենթոյն տնտեսական ողջամիտ սկզբնայն ընդհանրացումն, հետեւեալ հերթեցնան անհեղ զարու այդ տնտեսագէտներուն սխալ կարծիքներն եւ հաստատուեցաւ թէ վաճառականն ալ արտադրող մարմին մըն է եւ առանց վաճառականութեան ո'չ երկրագործութիւն, ո'չ ալ ճարտարագործութիւն կրնան կենալ ունենալ:

Երկրագործը թէ վաճառականը չլլայ, և երկրագործը ու ճարտարագործը ստիպուին իրենց արտադրութիւնները իրենց ձեռքով ծախել: Ինչ պիտի կըրնան ընել անոնք, որովհետեւ անոնց վիճակը պիտի չենք երկրայ հեռաւոր վայրեր, պիտի չկրնան փութաբերել իրենց արտադրութիւնները և ծախել հոն ուր խնդրանք կայ, այլ պիտի ստիպուին իրենց անձնական պիտոյին ու բնական տեղին սպասման չափով միայն աշխատել: Անոնք այնքան գործ պիտի արտադրեն որ անոր արդիւնքով հազիւ պիտի կրնան ապրուստ մը ձարել, զուցէ այդ իսկ պիտի չկրնան գտնել: Սակայն երբ վաճառականը մէջեկը կ'ընէ ու կը գնէ անոնց բերքն ու ձեռագործը, առանց նախապէս գիտնալու թէ երբ կամ ո'ր պիտի կրնայ ծախել, կը վճարէ փութաբերութեան ծախսերն ու կը տանի հոն ուր կը կրնայ խնդրանք մը ըլլալ, այն ատեն հիմնապէս կը փոխուին երկրագործին ու ճարտարագործին աշխատանքներն:

Վաճառականը իր այս գործով թեպէտ չարտադրէր ո' և է նիւթ, սակայն կ'արտադրէր աւելի կարելորդ, որ է շերտիկն օգտակարութիւնը, մէկ կողմէն օգտակար կ'ըլլայ երկրագործին ու ճարտարագործին, անոնց արտադրութիւնները սպասման վայրէ փութաբերելով և միւս կողմէ օգտակար

կ'ըլլայ հանրութեան, այսինքն ժողովրդեան սպասող տարրին, շարունակ անոր արմատաւորութեան տակ պատարաստ դնելով իր սեռերի, հագուստի, ևն. բազմազան պէտքերը: Ասկէ զուտ, վաճառականները ո'րքան այս Բիշնէի կամ Ֆուրիէի կարծեաց համեմատ մակաւորները չլլան, սակայն իրենց գործը օգտակար ու արդիւնաւոր բան մը չլլար:

Օրինակի համար, Պոլսոյ առեւտրական հրապարակին վրայ մեծ վաճառականներու զով, բաւականաչափ փոքր վաճառականներ, խառն թվանքներ կան, որոնք Պոլսոյ հրապարակին բազմաբարձր մեծաքանակ կը գնեն ու զարմեայ նոյն հրապարակին վրայ փոքրաքանակ կը ծախեն: Ատեն մը, երբ Պոլսոյ մեծ վաճառականները սովորաբար միայն մէկ տեսակ ապրանքի մը վրայ կը գործէին և ապաւոր յաճախորդին փոքրաքանակ ծախելը պատու դէմ մեղադրուում կը համարէին, այն ատեն այդ փոքր վաճառականները քիչ շատ կը գործէին և իրենց գործն ալ օգտակարութիւն մը ունէր: Իրենց մեծաքանակ գնելով, յաճախորդին փոքրաքանակ ծախելուն մէջ ծառայութիւն մը ըրած կ'ըլլային: Իսկ յորմէ հետէ մեծ վաճառականները սկսան մեծաքանակի հոս միտքին ամենափոքր քանակութեամբ վաճառութիւններ ընել, բնականաբար անոնցմէ քանի մը քալ առիթի գտնուող խառնութեանները գործ չէր մնար այլ եւս, և իր գոյութիւնն իսկ աւելորդ ու անպէտ բան մը կ'ըլլար: — Կարգադր մը որ մեր հրապարակին վրայ որ ըստ օրէ աւելի կը շնչուի:

Այո, մինչ Պոլսոյ մէջ առեւտրական գործերը հակադրաբար կը յառաջդիմեն — ապացոյց, հաղորդակցութեան ուղիներուն ու միջոցներուն օր օրի շարունակ, երկրագործը ուր գործերու շահագործութիւնը, շահեկանային նոր ընկերութիւններու, զբոսականներու, հանրային ու առեւտրական շէնքերու հետեւեալ հաստատութիւնը ու կառուցութիւնը — զեռ մեր խառնութեանները առանց իրենց շուրջը անհարկ մը ձգելու, անտարբեր կը գտնուէին, և դիտելի պարզապէս հոն է թէ որքան Պոլսոյ մէջ գործերը շատան ու երկրին վաճառականութիւնը յառաջդիմէ, այնքան աւելի պէտքը պիտի չմնայ փոքր խառնութեաններուն, և այս կարեւոր հարցին առթիւ կ'արժէ անոնց ուշադրութիւնը հրաւիրել ալ կ'ընեն վրայ:

Եթէ մտաւոր քննելը զարգացեալ երկրներու առեւտրական կենսը, առանց գործերուն ընթացքը, պիտի տեսնենք թէ անոնց վաճառականութիւնը յառաջդիմութիւնը ամէն բանէ աւելի իր ներգործութիւնը ըրած է ուղղակի երեք բանի վրայ:

1. Հրապարակներու միացման, 2. ապրանք գնելու տեսականութեան և 3. ապրանք համակերպումը միայն, կամ ուրիշ խոսքով՝ վաճառականութեան զարգացումն յառաջ եկած է յառաջդիմութիւն միջոցի մէջ, յառաջդիմութիւն գիններու տեսականութեան մէջ, յառաջդիմութիւն առեւտրական կերպարանի մէջ:

Ա. Յառաջդիմութիւնը միջոցի մէջ. — Ժամանակ մը ամէն երկրի մէջ, երկու զարգացող տեսակներու առեւտրական հրապարակներն իրարու հետ աշխարհ դիրքաւ չէին կրնար գործել, որքան է շնորհիւ վաճառականութեան յառաջդիմութեան արդիւնքն աշխարհի առեւտրական հրապարակները իրարու հետ կը գործէին հիմա:

Բ. Յառաջդիմութիւնը գնելու տեսականութեան մէջ. — Դեռ անցյալ դարու սկիզբները երկրի մը ժողովրդին է'ն կենսական նիւթին՝ ցորենի գինը մէկ գաւառէն միւսը կրնար եռապատուիլ, քառապատիկ տարբերութիւն ունենալ և նոյն համեմատութեամբ յեղափոխուի փոփոխութիւնները կրնի, բայց այսօր, շնորհիւ վաճառականութեան յառաջդիմութեան, յարաբերութիւնը ու հաղորդակցութիւնը այնքան զիւրացած ու արագացած են որ աշխարհի մէկ կէտին վրայ ո' և է ապրանքի միւսը ամենափոքր փոփոխութիւնը անմիջապէս անհայտն է:

Երկրներուն յայտնելը, պահ մը ապրանքի և շնորհիւ արեւել չարագործներուն միջեւ:

Անմիջական, անխուսափելի վտանգէ մը դէպ ի կատարեալ ապահովութիւն այս յանկարծակալ անցքը, և այս պատճառով իրենց և իրենց թշնամիներուն միջեւ դուրսէն էր այն պահուն իսկ ուր անոնք, երկու գուռներէն միանգամայն խոյանալով, ուրիշ բան չուէին ընել: Բայց եթէ ձեռքերն երկարել զիրենք բռնելու համար, կը նմանէր թատերական տեսարանի մը, և այն ատիկաները, զոր կը զգային ամենաշատ, կը կրկնապատուէր զիրենք չընապատող խորունկ միտքներն և իրենց ո'ր գտնուիլը չգիտնալէն: Իրարու զով սեղմուած էին և չէին համարձակուիր ո'չ շարժել, ո'չ լուրջելու լռելի, չգիտնալով թէ արդեօք իրենց ձայնը պիտի լուռէր անոնցմէ որոնք ձեռքէն

պէս արձագանք կը գտնէ ամէն հրապարակներու վրայ և վարկանշաբար կը հաւատարիմ, կ'ընդունի գինները:

Գ. Յառաջդիմութիւնը համակերպութեան մէջ. — Ժամանակ մը ամէն երկրի հրապարակին վրայ ամէն տեսակ ապրանք իրեն յատուկ վաճառող ու վաճառատներն ունէր, այնպէս որ յաճախորդը երկու տեսակ բան գնելու համար ստիպուած էր շուկային մէկ ծախքին միւսը քանիցս արշաւել: Այս դրութիւնն որ պարզապէս ժամանաւորութիւն և տաղտկալի ծանրոյթ կը պատճառէր ու տնտեսական արգի պայմաններուն մէջ անտանելի եղած էր, շնորհիւ վաճառականութեան զարգացման, հետեւեալ անհետանալու վրայ է, և հիմա առեւտրական հրապարակներու վրայ հաստատուած են մեծապատիւ վաճառատները, որ յաճախորդը կրնայ գտնել բոլոր իր պէտքերը, և քանի մը վարկանշի մէջ անոնք, ընտրել ու գնել: Այս համակերպումը զարգացման հետ, ինչ որ տեղի կուտայ գուշակելով մէկ մեր երկրի մէջ ալ, մեր վաճառականութեան զարգացման համեմատ պիտի չափանան համակերպումը զգուշութեամբ հաստատուած փոքրաքանակ ծախող մեծ վաճառատներն և աշխատանք ինչ պիտի ընեն մեր փոքր վաճառականները, որոնք այսօր իսկ նախաձեռնելի վիճակ մը չունին:

Եւրոպայի մէջ նմանօրինակ մեծ վաճառատները տակաւին հաստատուած, նոյն տաղանդալից չըլլանք բոլորած են անշուշտ այնտեղի փոքր խառնութեանները, բայց անոնք փոխանակ անտարբեր մնալու ու մեղի նման սպասելու որ զբաղաւորութիւնն հատիկ հատիկ հատիկ ու ապա մեծ վաճառատն մը մէջ չնչին թշուալով մը ծառայեն, մէջտեղ բերած են իրենց ունեցած գործի հմտութիւնը, նիւթական կարողութիւնը, և կազմած են վաճառականական ընկերութիւններ և շնորհիւ այն առաւելութիւններ, զորս այս պայմաններով հաստատուած գործերը միայն կրնան ունենալ, յառաջ գացած և քիչ փոխանակել տեղ եղած են մեծ հաստատութիւններու: Բայց այս առեւտրական ձեռնարկները մեղ համար չեն, մեծ առեւտրականները մնալու միայն կը խորհնէր, երբ այլ եւս մեր վրայ չէ մնացած ո'չ նիւթական, ո'չ բարդական կարողութիւն, մեր վարկը կտրած է և հասած էնք այնպիսի վիճակի մը որ ծառայութեան գտաւորին կարելի է ընել:

ՊԱՆԸԲ ԲԱԶԱՐԻ
ՍԵՂԱՆԱՌՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Հոս սեղանաւորութիւնը երկու մասի կը բաժնուի: Զարգացողի առեւտրական զարգացումը մեծաքանակութեամբ կենսական հարցի հարցն է: Առաջները, շահաւոր գործ մըն էր այս զարգացողի զբաղումը, սակայն հետեւեալ կենսաբան արհեստաւորները շատալով, սկսած են առեւտրական գինները այնչափ զեղչել որ հինգը մէկոնց սովին շատ անգամ 10 փութ շահով ստիպուած են ծախել: Պոլսոյ մէջ աւելի սպառանքներն են հինգը մէկոնց, երկու գուռներէն սովին և չորսը մէկոնց քրաւիցա: Իսկ միւս ամէն տեսակ զարգացողները, զոր միտա թի թուել աւելորդ է, զորսին կուգան, կը նորոգուին, կը փայլեն և ներքին գուռները կը զրկուին, որ մեծ ապահով կայ զարգացողի վրայ:

Սեղանաւորական երկրորդ զարգացումը, որ նուազ կարեւոր չէ, զբաղմունքի թիւին է, նաեւ ուրիշ սեղանաւորական գործողութիւններ, ինչպէս զեղչում, հոգի բուռնի հաշուով և փութակարգով գործողութիւններ: Այս գործով զարգացողները գրեթէ մեծաքանակութեամբ Յոյներն են որոնք շատ փութակարգով կ'ընեն հաստատուած են հոն շահաւոր գործերը կ'ընեն: Այնչափ փութաւոր և եփուս եղած են որ, նոյն իսկ

անշուշտաբար ըլլալով, մանրամասն հարկները բերանացի կ'ընեն կը լնցեն շուտով:

Գ. Ս. ԳԱՍԱԳՅԱՆ
Պալմ Բազար, Յունիս 26
ԱՄՓՈՓՈՒՄ
ՍՍՄ. ԳԱՂԱԳ. ԵՒ ԱՌԵՏՐ. ՕՐԷՆԻԲԵՐՈՒ
Ա.
ԵՐԱՇԽԱՌՈՐԱԿԱՆ

(Մէնիլ, Գիւր Գ. 612-672)
Մարդ մը երբ իր անձը ուրիշ մը անձին լծողով կ'առանձնէ այն պարտականութիւնը զոր այդ ուրիշն ստանձնած էր, այդ գործողութեան երաշխաւորութիւն (հեմալիք) կ'ըսուի (Յուր. 612): Այդ պարտականութիւնը ստանձնողը երաշխաւոր (հեմալիք), պարտական կամ երաշխաւորող անձը (արար կամ մեմբալուցիան) (618), երաշխաւորութեան առարկայ եղող իր կամ գումարը (մեմբալուցիան) (620), իսկ պահանջուողը կամ երաշխաւորութիւն առնող անձը (մեմբալուցիան) (613) կը կոչուի:

Զորս տեսակ երաշխաւորութիւն կ'ըլլայ, 1. հեմալիքի պիւնիքս, մարդ մը անձը յանձնելու, 2. հեմալիքի պիւնիք, ուրիշ մը պարտական եղած իր կամ գումարը հատուցանելու, 3. հեմալիքի պիւնիքիս, վաճառք մը յանձնելու, 4. հեմալիքի պիւնիքիս, վաճառք ապրանքի մը ինչ ուրիշ մէկ տեղ ելնէ, 5. զորին՝ իր առած գումարը հատուցանելու, և կամ վաճառող անձը յանձնելու համար երաշխաւորութիւնը (613-616):

Երաշխաւորութիւն մը վաւերական ըլլալու համար, անհրաժեշտ պայման մըն է որ երաշխաւորը խելաւաս ու չափաւաս ըլլայ, անչափահասին ու անկարողին երաշխաւորութիւնը վաւերական չէ, և եթէ անչափահաս երաշխաւոր մը չափաւաս ըլլալու յետոյ խոտովանի իսկ իր երաշխաւորութիւնը, զարմեայ պատասխանատու չի նշարկուիր (628): Բայց անոր հակառակ, պարտական կամ երաշխաւորող անձին չափահաս կամ մտօք առողջ ըլլալը էական պայման մը չէ, որով անչափահասի ու անկարողի անձին պարտուց երաշխաւոր ըլլալը վաւերական է (639): Նոյնպէս պարտականի իր պարտքը հատուցանելու կարող ըլլալը կամ չըլլալն ալ երաշխաւորութեան վաւերականութեան արդեւք մը չէ: Հոնուաւոր պարտականի մը սընձակ վիճակին մէջ երաշխաւոր ըլլալը վաւերական է (633):

Երաշխաւորին առաջարկով, այսինքն՝ երաշխաւոր եղալ (հեմալիքս) կ'երաշխաւորուի (հեմալիքս), պարտականաւոր եմ (զաւիքս) ըսելով, երաշխաւորութեան գործողութիւնը կը կատարուի, եթէ միջեւ կ'ունենային զարգացող այս պահուն ներքին ըլլալը: Այնպէս որ երբ մէկ ուրիշն պարտուց համար «Երաշխաւոր եմ» ըսէ իր քաղաքականութեան պահանջատիրով և սա ալ երաշխաւորութեան լուր տանալէ առաջ մեղին, երաշխաւորին կը գնան անոնց այս պարտքը իր երաշխաւորութեան առաջարկին համար (612-613):

Երաշխաւորութիւնը պայմանաւոր (վաթ մուլալիքով) ալ կ'ըլլայ: Օրինակի համար, «Եթէ այսինքն պարտք չվճարէ, ևս կը վճարեմ», կամ «այս ինչ օրէն համար միջեւ այնինքն ժամանակի համար երաշխաւոր կ'ըլլամ», և կամ «Երաշխաւորութեան առարկան նոյն ժամանակ կամ այլ բան որ յետոյ հատուցանելու կամ յանձնելու պայմանաւ կ'երաշխաւորեմ» ըսուի, (623-624): Առանց մասնաւոր պայմանի կամ ապագայ ժամանակի մը կայմուր ունենցող երաշխաւորութեան՝ բացարձակ երաշխաւորութիւն (հեմալիքս միւնիքիս) կ'ըսուի:

Երաշխաւոր առնելով պարտապահ հանդի իրաւունքը կ'առանա իր պահանջը երաշխաւորէն գանձելու (634): Պարտք մը եթէ կանխիկ վճարուի է,

— Ինչ ընելու է,
— Բանի որ չենք կրնար ինչել, պէտք է վեր ելնելու:
— Ձեզարարելու:
— Միւրում և իր մարդիկը տունը պիտի խուզարկեն և պիտի ձերբակալեն մեզ:

— Մենք հեռուն պիտի ըլլանք երբ անոնք ձերբակալու գտնեն, եթէ սակայն գտնեն: Ուրիշն շուտով ձերբակալու չի կրնար ելնել: Հոնից դիւրաւ կը ստանան միջեւ զարգիւն ձերբակալու մը և այն ատեն...
— Կ'աղաչուի, Միւրում, ըսաւ Ֆիլի: Օ՛հ, հեռուեցէք ինձի:
Սկսաւ սանդուղէն ելնել, և ամենքը հետեւեցան, իրենց ստեղծուած մտքին վրայ զարկելով: Վարկանք մը ետք, հասան ձեռնարակին դրան առջեւ: Լուսնը կը լուսաւորէր սանդուղէն զրկելով, այնպէս որ առարկաները կ'որոշուէին թեքեղանակ պէս:

— Կ'աղաչուի, Միւրում, ըսաւ Ֆիլի: Օ՛հ, հեռուեցէք ինձի:
Սկսաւ սանդուղէն ելնել, և ամենքը հետեւեցան, իրենց ստեղծուած մտքին վրայ զարկելով: Վարկանք մը ետք, հասան ձեռնարակին դրան առջեւ: Լուսնը կը լուսաւորէր սանդուղէն զրկելով, այնպէս որ առարկաները կ'որոշուէին թեքեղանակ պէս:

Երաշխաւոր պարտաւոր է անմիջական վճարել, իսկ եթէ պայմանաւոր ունի, պայմանաւոր լրանալուն կարելի է պահանջել երաշխաւորէն (635):

Պայմանաւոր երաշխաւորութեան մէջ, երաշխաւորը իր դրած պայմաններուն համեմատ կը վճարէ. օրինակի համար, եթէ ըսած էր թէ «այս ինչ օրը, եթէ քու պահանջը չվճարէ, ևս կը վճարեմ», այն ատեն պահանջաւորը նախ պէտք է դիմէ պարտականին, ու եթէ անոր չկրնայ վճարել, հաստատուի, այն ատեն կրնայ դիմել երաշխաւորին, կամ եթէ երաշխաւորը ըսած է որ «եթէ այս ինչը քու մէկ ինչը գողնայ, ևս կը հատուցանեմ», այս պարագային միջեւ որ գողութիւնը (չափացուցիչ, երաշխաւոր չի վճարել) ընտանալու հեմալիքի պիւնիքիս մէջ, միջեւ որ ծախուած իրին ուրիշ տեղ մը ունենալը դատաւարութեան հաստատուի, երաշխաւորը ծախուած իրին փոխարէնը հատուցանելու կամ վաճառողին անձը յանձնելու չի բաւազատուիր:

Երաշխաւորը պարտաւոր է հատուցանել ո'չ թէ միայն իր դրած պայմաններուն մէջ, այլ նոյն իսկ անոնց եղանակին ու պարագաներուն հաստատութեան գտնելուն յետոյ: Օրինակի համար, եթէ երաշխաւորը ըսած էր թէ «այս պարտականին դէմ ինչ գումար մը վճարուի, հատուցանել կ'երաշխաւորեմ», պարտականին խոտովանութեամբ այդ գումարը կարելի չէ պահանջել երաշխաւորէն, ալ անհրաժեշտ նարէ որ դատաւորը այդ պարտքը համար վճիւր մը տայ, որպէս զի ըստ այնմ երաշխաւորը պարտաւորի հատուցանել:

ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
ՓՁՊՁՊՁ
(ՇԱԽՐՈՒՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ)

Իգմիր, Յունիս 26
Գարի. — Շախրուս մէջ ժամանած են Այսթըն երկաթուղայն ճամբով (տեղական) 8700 քիլէ, Գաւապի երկաթուղայն ճամբով 14,800 քիլէ, Ժովու և Գամաթի ճամբով 700 քիլէ: Անցեալ շաբաթը մնացած ապրանք 823,000 քիլէ: Շախրուս մէջ ծախուած 19,200 քիլէ, իսկ Ուլաքի երկաթուղայն ճամբով ժամանած է միւրայն 550 քիլէ: Ստորեւ նշանակուած գինները նոր ապրանքներն են: — Էֆսոս 13-3/4—14 3/4, Ա. 13-13 1/2, Բ. 11 3/4—13 3/4, Գ. 10 3/4—11 1/2, ստորին 9-10 1/2, Ուլաքի ապրանքներն գինները նոյնն են, հրապարակի վրայ քիչ գործառնութիւն ըլլալուն համար:

Յունիս. — Ժամանում Այսթըն երկաթուղայն ճամբով 2075 պարկ, Գաւապի երկաթուղայն ճամբով 900, Ժովու ճամբով 4025, ամէն 7000 պարկ: Շախրուս մէջ ծախուած են 10,000 օխա: Գիններն են Ուլաքի ապրանք 54-67, տեղական 52-60, Մերսինի ապրանք 50-55 փր.: Առաջին ապրանքը հրապարակի վրայ կը փոխուի, իսկ երկրորդականն ապրանքներու վրայ ըստ գործառնութեան չի կայ:

Բալիկ. — Ժամանում Այսթըն երկաթուղայն ճամբով 3550 պարկ, Գաւապի երկաթուղայն ճամբով 17,375 պարկ, իսկ Ժովու ճամբով ըստ ապրանք չենաւ: Անցեալ շաբաթը մնացած ապրանք չկար: Շախրուս մէջ եղած գործառնութիւնը են 16,225 պարկ: Գինները 28 1/2—28 3/4 փր.: Ապրանքի կը փոխուի հրապարակի վրայ: Բալիկ. — Ժամանում Այսթ